

Landhöjning | 2

Kalottberg

UPPDRAG / FAKTATEXT / NIVÅ 1

Landhöjning | 2

Kalottberg

Det här berget har mest skog på toppen. Hur tror ni att den kom dit?

FOTO: Jonas Salmonsson

1.

Titta på bilden och fundera över de här frågorna.

Ni behöver inte kunna svaren.

- Vad tycker ni att skogen på toppen av berget ser ut som?
- Växer det lika mycket skog överallt på berget?
- Har ni sett ett sådant berg någon gång?

2.

Läs texten om kalottberg.

Använd er själva eller det ni hittar i naturen för att visa hur ett kalottberg ser ut.

3.

Visa ert kalottberg för de andra och berätta om det.

Berätta om det här:

- Hur känner vi igen ett kalottberg i naturen?
- Varför växer inte så mycket på sidorna av berget?

Landhöjning | 2

Kalottberg

Det växer mest skog på toppen av kalottbergen, eftersom det finns mest sand och grus där.
FOTO: Tuija Warén

Berget på bilden kallas för ett kalottberg. En kalott är en sorts mössa. Berget heter så för att det har en liten mössa av skog högst upp på toppen. Men varför finns de flesta träden högst upp?

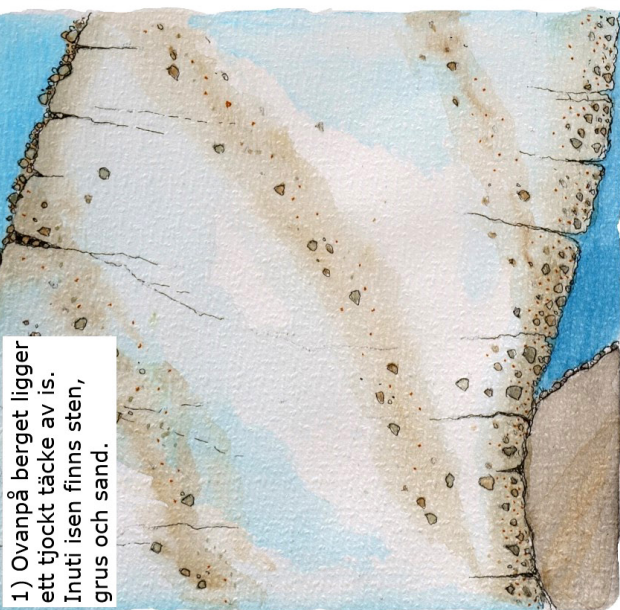

Jo, när inlandsisen försvann, var marken nedtryckt nästan tre hundra meter. Det var bara några få berg som syntes som öar i vattnet. Ovanpå bergen låg det sand, grus och stenar som hade kommit dit med isen.

När isen försvann började marken att höja sig igen. Medan bergen steg upp ur havet spolade vågorna bort all sand och allt grus som fanns på bergets sidor. Till slut fanns det bara sand och grus på toppen av bergen. Där kunde plantor börja växa. Men det var svårt för dem att växa på sidorna, där det inte fanns sand och grus.

Kalottberg finns i Höga Kusten. I Kvarkens skärgård finns det inga höga berg alls.

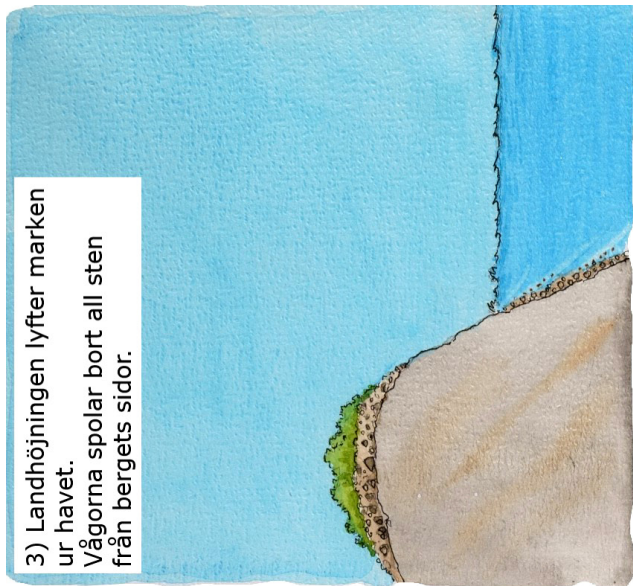
På nästa sida kan ni se hur ett kalottberg bildas.

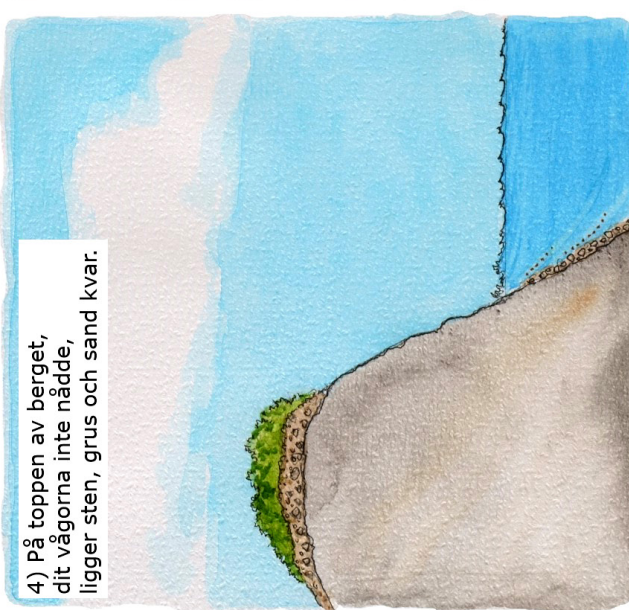
1) Ovanpå berget ligger ett tjockt täcke av is. Inuti isen finns sten, grus och sand.

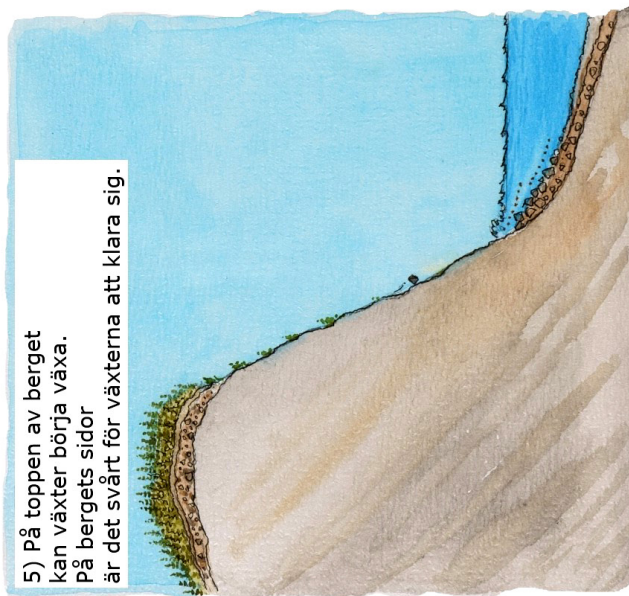
2) När isen smälter hamnar all sten på berget. Bara toppen av berget sticker upp ovanför vattenytan.

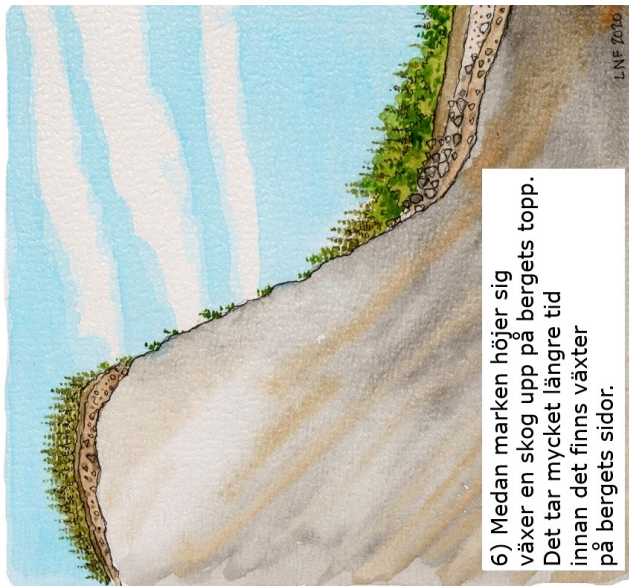
3) Landhöjningen lyfter marken ur havet. Vågorna spolat bort all sten från bergets sidor.

4) På toppen av berget, dit vågorna inte nådde, ligger sten, grus och sand kvar.

5) På toppen av berget kan växter börja växa. På bergets sidor är det svårt för växterna att klara sig.

6) Medan marken höjer sig växer en skog upp på bergets topp. Det tar mycket längre tid innan det finns växter på bergets sidor.

ILLUSTRATION: Liselott Nyström Forsén